

ملا ناصر الدين

اوچىمىي ايل تىپنى ۱۲ قىك № 5. МОЛЛА НАСРЕДДИНЪ

© И.ШАКИР

سرتىلپ جان، بويور گىدە كى حىماه ...
ئا ! ... من گىتىرىم

مجموعه ناک آذریسی:
«ملا نصرالدین» اداره‌سی

РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛА

„Молла Насреддин“

г. ТИФЛІСЪ.

آجیق تورک دیلنده بازیلیان مکتوب و مقاله
قوبل او لو ناز.

۱۹۰۸

هر هفته نشر اولونور

۱۳۲۶ محرم الحرام

— — — — —

ابونا دفتره من آچیلدی

- نائزه ایل ایچون ملا نصرالدینه ابونه دفتری آچیلدی
فاقفازده و ۱۲ آیانی . ۵۲ (نحوه) - ۵ میان
روسیده : ۹ آیانی . ۳۹ (نحوه) - ۴ میان
۶ آیانی . ۲۶ (نحوه) - ۳ میان
۳ آیانی . ۱۳ (نحوه) - ۱ میان ۶۰ قبلا
اجنبی مملکته ۱۲ آیانی ۶ میان، ۶ آیانی - ۴ میان

بن ۵۰

محرم آمد و عید بزرگ زن هاشد
برای مقته خوران هم بهانه یادشد.

جناب ملا عمود، هر کاه بو سوزی سن
دیبدون، گشنه نازه دن منبر لرد لکفیر
گلمیسی آسانه بند اوامشید . دی گیت
او زوندنده‌دی، گیجیش ملالرندده‌دی، وبو نیده
پله سکستون ملا لانگهده هله چوخ قالب دور،
او ندن او تریکه باشد اک سوزون متعانین
سنہ دیوم، گور ایله دور، یا بوخ. ای
اسم شریفی ملا قالان قوجا با ملا، شاعر
دیورک محرم گلنه آروادلارون بویوک
اولان بایر ای گلور یعنی گیجه گوندوز
بو خدور، خود سرینه بر اخیلان آیدور
ینی محرم دور، ینی آزاده لک دور؛ ینی الله
لخت ایمتش شیطان اور لانقهه یو خدور، ینی.

هیچ کون هیچ کس نن ایشی کوچی اولیان
آیدور؛ ایندی یلدون یا بوخ؛ و او بری
حصر عنده دیور که محرم آنی مقته
خور لار ایچون بهانه اولو بدور، ینی مقصود لارینه
جانان آیدور. اگر مقته خور لاریده آد
به آد دیسم، ینی مطلب دن چوخ اوزاق
دوش جک، همیده ینی گلمیسی ده چوخ
اولاچاق. یل، بو سوز قالسون بوردا .

خیر بلکه روضه خوانلارون بایر امیدور و
بو سوزه شاهدیده تائی تائی ابار لاردا
حاضر دور؛ ایله که مجرمه بر آی قالمش دان
رنکون، خنانو قیمنی میانه بر عباسی
تفاوت ایلیور، چونکه سقال لارون بر طاوس
کی شقق ویزن و قنی دور، او جهه گوره
که مسجد لارده، مجلس لرده آدم نتومندلی
گوروگون و بوندان علاوه ده قاعده
گلیدور؛ ایله بایر امده یاخین آدم او زینه
بزمک ایلردا . بونه گوره دیورم که مجرم
کشی لرون بایر امیدور نه اینکه آروادلارون.
یازیق آروادلار دشن سون، او لاردا صاحب لرنه
با خور لاردا . قالدی او مقته خور گلمیسی،
دیلم لال اولسون ، یلمرم تجه دیه یله جکم،
هر چند او خو مامش بو یردن او تری، اما
بو نواب دن گچیمه جکم دیه جکم . جناب ملا
عمود، او مقته خور گلمیسیده من عقلمه
گوره گرک عبارت اولسون او بهشت
وعده می ویزن و موسیقی دن خبردار او لان
روضه خوانلار دان. ایندی، دی گیت گور
سنون ملاقنگه آز قالوب دور یا چوخ؛ برده
دیورم که لاب یاخشی یلمسن :

محرم آمد و عید بزرگ زنها شد
برای مقته خوران هم بهانه یادشد

فرخ آیخ

آدانمارام که دوغزی در آینث ای عمود!
کسون منی حقیقی ایسه دینث ای عمود!
ایمانکا قسله چابر سان جماعتی
قول دور چیلک (تفنگ) ای میدر دینث ای عمود!
قلبک کمی سیاه ایده من سن محسانک
جو ماما خنایه بو شله بو تو لونث ای عمود
صوم و صلوة دن سگا گرچی مسامیدی پول
اول مازدی بونجه زحمته تمکینث ای عمود
تیکه نمازگی گوزیمه بر جدا کمی
گوست معامله گده که تیینث ای عمود!

تعجب

عشق آبادن بزه بازیلار که بر قدر
«یلوف» آدلی روس که صفتی فاصله خانه
ساحلاماق ایدی، بو گونلاره وفات ایدوب
و روس جماعتی اونک میتی کلسا یه قویم بوب
اما یلو قل رفیقاریندن بر قدر مسلمان قر ایغل
مسجد نده خیرات فازان لارینی قوروب باشیوب
یلو قل احسان ویرگمکه .

بو خبری بزه بازان آدامی تائیدی قمزدن
احسان ویزن مسلمانک آدبی یا باز مادیق
اما عشق آبادده مخصوصی مخبر بیزدن خواهش
ایدیریک که بو بارده بزه بر تجه سوز یازسون
اداره دن

قان انداز معجز

اشکه ندان چندی الیم وای وای....
کنیدی پلوب سندی بلیم وای وای....
دوغرودان نه یخنی اولار که آدام بر
سوژی دوشونوب آتنیا، سورا سوژی
قارندان آغزینه کنوروب و آغزندان ایشکه
چخارا. مثلا ایسترم اونی دیم که هر یرندن
دوران باشلیبور که محمرمه تکیمده «پلوب»
اویلسون. لا الاه الا الله ... شیطان دیورک
کوزون آج قولاقون یوم، هرنه بورنووا
کلور، دی، آشکی نجهک پلوب اویلسون...

بو نیجه سوزدور؟ وای ددم وای! آی،
ملا نصر الدین، سنکه ملاسان، پلوبو برسن
سن نیه دینمیسن؟ بر جه بو نیجه سوزدرکه
بلوب اویلسون؟ پس پلوب، اویلسون نه اویلسون؟
بوقر آبری باشل کشیده بسو تکیمدون
بلورندان اوتوشورلر، اولار نیه سولر؟ هیچ
انصافوز یوخدور، مرتوتزه نه کلوب؟ پلوب،
اویلسون، پلوب اویلسون، پس چور، زهرمار،

درد، وردم، زه قوم... اویلسون؟

ایندی آی ملا، آغزیبی آجوم سن بیر آزماز
آغزیما کله نی دیوم: آشکنی، بورد اجا،
وولاقون دینده باطومدا آش قازاندان معجز
کورسنهور، هیچ خبرون اویلمور. به به به!
بودا بزیم مول لازم! یلیمیر که یاوغونده نه اویلوب،
نه کیچر. یلیمیر که باطومدا بر قرق حاجی وارد که
سلماں اهلی دور و سلماں لولار تکیمده آشیز دور
مثلا اوقدر مؤمن و دیندار آدمدور که بونون
ایکی یاشندا بر قرقی واریدی بی جباره تکیه
بلوبی یمکن اوشاخ حیضه اویلوب اویلور.
ایکی هفته اویندان سورا، آخر چهارشنبه
کیچیسی کوتورور بر دوری بلوب، بر بوشقاددا

چهارشنبه ییشی آپاروب، اونی قزینون قبیریون
توبراقین بر قدر قازابو دوری و بوشقادی
و بوبور قزینون قبیریه که: «بالا، حسرت فالدون
باری قبرده آپار، بی نه اوزی آند
ایچور که باطومدا تکده کیجه قول لاریمون
ایکیسیده کچدی آش قازانه، هیچ بری
یانمادی بوکا ایکی مین آدم شاهد دور هانسی
که او آشی او کیجه شفاذن او تری قاتقی

قازاخده ملت برست بر بک اوغریلره
خصوصی حریت افکار و حریت اعمال
امتیازی توقيله آلبیش. خداوند عالم یله
حریت و ملت «اهریمن» لرینی ایچمده
چیخ ایلهیسن.

تائیف

قازاخده حاجی علی اصرفه دوقوزینه جی
صیغه‌ی: «گلمه شکر خالا» وفات ایندی. خداوند
عالی جناب حاجی به و قالان صنه خالالاره
قلب تسکینلکی، صبر جمیل و عمر طویل
عطای یورسین.

قافقان خبرلری

دریند. بر نیجه گون بوندان ابرمه دریند
«غوروق» محله‌سنه بر بیویلک قیشقیرق وار
ایدی. دینا و عالم قاریشمده بری برینه.
آروات کشی به، کنی آرواده، اوغول، اوشاق،
ارمنی، روس، کندي، برلی، برسز، دوست،
دشن. غرض بر ایله حالت ایدی که بر
آزجه‌ده ناموس و غیرت ملیسی اولان بونی
گورسیدی، دخنی بالمره گوز آفریسی
گورمزدی.

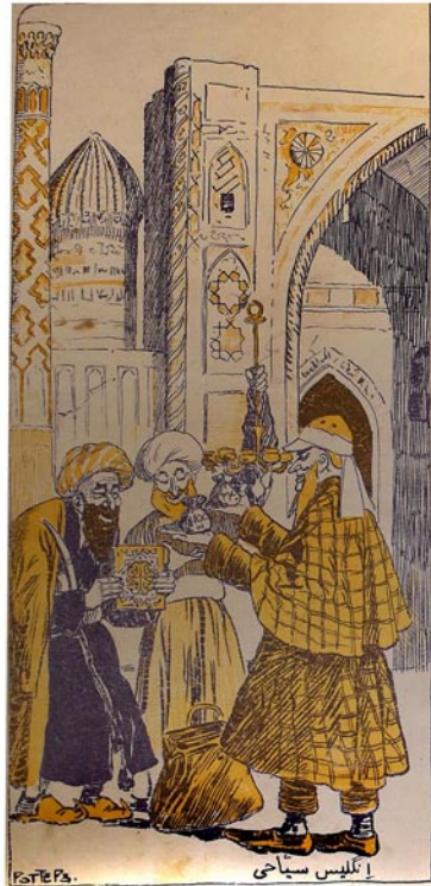
آغدام. آتنی آی در که قرائت خانه آچلوب

آغدام جیاعتندن بر قرق آدام اور اده
گورمه‌مش، خواه اصناف، خواه بک. والله
هر نیازی رام هایی سی دوغزی در. اما قرائت
خانده هیشه ایکی کشی اویلار: بری آن‌سققال،
آغ باش، آغ آر خالوق، قوللو چوخا، قازاخی
بیاخ. بری ده شناسنی فورماده یوغونر اق
آد ادر. بونلارنان ایش بیخسیدی.

قرائت خانه‌نک بر قرق توقع ایله قویولمش
مدبری وار: هیشه بیان، قوماریاز و هیشه
قرائت خانه‌ده ایکی نفر دوستی ایله اگلشوب
«اسرار» چکیر. «اسرار» تریاک که بر
شی دی، ایراندان گلیر، والسلام.

جلفاء بو ایل ایران طرقدن ۱۱۵۶ مرئیه
خوان، ۱۴۴۹ سید ۹۹۷۹ درویش
روسیه تبراغه کیچیوب. بونلارلا های سندان
قامیسه حقی اویلار بک گوزل سلی،
یالان داشمیان، چوچ درین اوخوش تهریر
یان صاحبی مرئیه خوان سه چوب ساخلامشیق
نخجوان واعظی آخوند حاجی ملا محمد
«سحاب الدمع» کتابی لاث صحیح رو اینتلرندن
گونده مرئیه او خویور. چای، قلبان دهوار. اما
لیکار اولیانلار یاخشی اویلار که گلیمیر.

قازاخ - قازاخ سلماں لاری دیقاپلا
آخرینده بیله قرار قویدیلار که استرازینک
قانچاروف، تازه آچیلان ملت مکتبه
علم اویلسون.

نه به لازم بخواه مسجدل بو خبر سر داشلار دیره کت آخمان
انگلیس اره قیلوون گیترون .

ایوک رانیلسون ملا نصرالله مسجدل بیری د برسانم زی
داغیندگ ...

بو گچن ایله ضرر ایلدوم. لباس اجاره‌سی و خانه رنگ پولی ایویمی یخدنی. الله بسو مشروطه قویانون ده ایوینی یخسون که بزیرم ایویزی یخدنی. بو ایله چن ایران ده عجب روضه خوان تجارتی واردی. بو ایل اوراسی لاب خراب اوسلدی. اما گنه الله برست و برسون فاقازه، خصوصاً با کویه. له ایتملی، قدمیدن بری صنعتن روپه خوان پودر ایجنی لقی در. بو چاغudemه بولی اویوب اوزگه کسبه یا پیشا ییلمزم. هر چند، بو آخر ایلل صنعتن روچ سیندر. اما له چاره، کنه قدمیدن صنعتن در. فازاجم آزادا اولسا الله توکل ایدوب، بو ایل گنه چوخلی روپه خوان پودرانه گوتور میشم. خواهش ایسورم زورنالوزده اعلان ایده مسوز، هر ولاته روضه خوان لازم ولسا گوند هرم، او جوز قیمه. چوچ اخشی سماو، دعا ایله مکده نظیرلری یو خدر. اکوده روپه خوان پودراتجیسنون فاطموري مره تلفون: ۵۵. رجوع بیورسونلار. زا کار نالوز قول اولنور، زاداتکه لازم در.

ملت قمار خانه‌سی

ملتملاً ترقی و تعالیٰ ایجون جالشان
کیجه کوندوز قدار فکری چکوب یاتیان،
او دوزماق در دیندن اریوب چویه دو تلن
فازاخده تازه بر ملت قمارخانه‌سی کشاد.
ایدولر. قمارخانه اوج اوطاقدن عارت
اولوب هر کس ایسته سیورا یلر. بر دفعه
کورن ال چکمز. قمارخانه‌یکی آچیلوب مسافر
ایله دولور. اما پولیز آدم‌لری قوییبورلار.
گینمک ایستین لر بو آدریسه گینمک لر:
فازاخده تازه آچیلشن آزارلی مبود و
بوئنی یوغون اصغرلا ملت قمار خانه‌سی.

اعلان

بر نجه وقتدر که بزیرم قارصک
قوسولخانه عمله‌لری یوخ اولوبالار و معلوم دکل
که هارا گیدوبار و بو یوخ اولیاق ایله بر
ایران جاعتنی باش آجیق و بیتم قویوبالار.
هر کس بزیرم باشمزلا صاحب‌لری نلک یرنی بزه
پشان ویرسه، بز بونک عوضشده یازوب
صابونچی حاجی لارندان النام ایلبریک که
او آدامه بورج یول ویرنده آیدا مناهه ایک
شاهی دان آرتق برانت آلامسون لاز.

دیوسن نه اوله شیخه
همی مالداره ملا

من الوم که: سن آلوسان
کتی مذهیله . . . دینی
آزیدوب ایدوبس اغوا
آل کوزنی مسلمینی

او قسویال‌لارینده زور‌لال
نه دکسی وار نه یانی
اولاًینده عقلین آمش
بو یانی، بو قاره ملا

کشیل، یلون ارادن
گوتورلار دین ایمان

بیزه ایندی واعظ اولمش
باشی شاپنالی نریمان
بیزه مسخره یازان کیم؛
بو - بو فاتق بن نعمان
. . . نه یلوم فلان فلافل

بان‌سورام شراره ملا

هله بو غازی‌چیلر گور
بیگدن نهار بای‌سورلار
نه‌دی شبهه سنی لفظی
دیوب آتلارین چای‌بورلار
نرهده بر عکس عادت
ایش اولورسه تیز تایپورلار
سیفیشارمی یا بو بدعت
سوله تک عاره ملا
«مشهدی سیزیم قل»

چاچ و ایقونوچی خبرلری

نجه ایلدر که من روپه خوان پودران
جیسی اولوب الله برکت و برسون، یاخشی دا
بول جمع ایلدوم، ماه رمضان و ماه محرم
گیدوب اردیدبلدن بر ایکی یوز روپه خوان
باکویه گکور مردم. بولارک چیوغیسی دلاک،
عطار، دلاک، تهنک‌ساز، باشماچی شاگردی
ایدی. بولارک سقالنی اوززادوب، باشلارینه
او توز قرخ آرشن آغ سریوب روپه خوان
صفته سالوب گکور مردم باکویه، هر بری
سین یاخشی، قیمه ستاباردم. ایندی مخلوق
بر آز هوشیار اولوب قدمیم قیمه سانا ییلمزم

فیش قلی قلی پالبیوب قازانی بر اوجان
که زیارت ایدور دیلر. ایندی آی ملا،
اکر اینانیاچ‌قیوز هیچ یازمایون اما مصلحت
بودور که اینانا سوزه اوندان اوتری که
من اینناسادوم ایندی بر آیدور که سانچی
چکوب و کوکیل قوسورام.

او زی سویوق

البیات

نه اولار که دینیوب سن
دور اسان گناره ملا
پیسان قلم گنابد
قاپایوب . . . اداره ملا
قايسیوبه عمر ماضی
کله نا دوباره ملا
کنه بیز ایدک اداره
باپوشوبه کاره ملا

او زوموز چکوب ریشت
ایشی بر سلاق نظامه
وروپان تمدنی پا
هامونی قویاق قیامه
ایشکه چخان قیستان
قیچی سوچاخ نیامه
که بلن باسوب بش اوز ابل
بمولانا غباره ملا

ای آخوند ایوبک ییخیون
ادیگه باخوب اوغان بر
بو قدر لجاجت اولماز
شو قباختی کی قان بر
دیدیگون چرسن برندن
یورولوب دخن اوسان بر

دولاشوب سالاشمه یونجه
آنلا . . . گناره ملا

اده، آی یکی مسلمان
نه سوچولوسان آرایه
باپوشوب بوغازیمزدن
ییزی سالمان بلايه
قرایه یان باسوب هم
ایموسن بک گنابد

لین اویاق اولار. گیجه اویاق اولانلار ھاموسى شیطان امرینه تاج درلو . . . بو سوزده بىر كولك اسىدی ھاموسى قاجوب داغلىدۇق.

والله ملا دای، بو وعظدن سوگەن سەيامىش ايش دوتىپور بىرە . آخوند دوغىرى دىبور ئىنچ جاشماق، آداما او دىنا لازمىدە.

آخشام اولور، دوروم ياتم، يوخى شیطان كلوب مق يولدان چىخاردار. دردىمند

عاليج

ملا دای، سنك مجموعى ئىچ چوخ آدام اوخويور، اييم وارك من بىر نېچە كامە سوزلىرىنى يازسان كە بلکە بىزىم يېرىن مشتىلەرى چوچلا. رحمتىلەك بىلامدان، آللە اونلىرىگا رحمت ايلسون، بىر بادچە بىر قالوب نۇن شهرنەدە، مشبۇر آرىخ اوستىدىر. بىر دە نادرشا زىماندىن بىر قالار آغاج گۈرگۈپ، ايندى چوخ بويوك و يوغۇندر، اوقدىر بويوكدر كە آخىر دە يېراولوب، توپراقى توپىدەر، هە كۈن گۈزى آغريه بىر قدر توپراقدان توگر گۈزە، ياخشى اولار. چوخ گۈزلى ياخشى اولوب. هەر چىند بىر پاره كۆرولر وارايىسىدە اولانلار شىك كەنوروب.

يېرىن خدمته كېتىكىن شەرتلىرى: اوزاخاندا كىك دېمسن: «يېر بىلا سلام عليك، يېر بىلا سلام عليك» سوگەن سجدەيە دوشىن و چوخ احتياطلۇ كېدوب بىر آۋوج توپراقى كۆتۈرۈپ گۈزىڭ تۈكسىن.

بو يېرلا چوخ كراماتلىرى وار چوخ وعدد اوردا چراخ يانان گۈرۈپلەر. هانسى عورتىڭ اوشاقى اولىياندە گىدوب يېرىن قولۇقى دە داغدانقا، آخтарورلار داغدانغان تابان كىيىن ايىر كە انشا الله اوشاقى اوالاقچى چوخ تىجرىلۇدر بىرى خلا تقل ايلر ؟ كە مىق ۱۳ ياشىنده اره ويرىدىل اوج ايل اوشاقى اولىمادى نە قدر جادو بىتك ايلەدىل اولىمۇردى اوج ايلدىن سوگەن گىدوب يېرىن داغدانغان كۆتۈرۈپ آسىدیم بىرى نومان، يېر كەنامىتىر بىر اوغلۇم اولدى، اكىر خواهش ايدىن اولسە ئالۇزىن داغدانغان گۈنورىرىك بىر آدرىس لىرىن نخو يوخارى بىنى آرىخ اوستىنە. توچىز بىر كەنامىتىر كەنامىتىر ئەنلىك اولماسوں. دردىمند

بۇنە قىشىرىخدى ؟ نە يېلۇم، دىيولىدە اودا حەر صىنۇپ بىر كېشىلەرى سوپۇب، مسلمانلاردە «اولوپە» دىيە دىيە ھاي ھوي ھوراي موراى شالىنى باشى ئىدە دىيە كەلوبلار تماشىيە و نە يېل صۇرۇدە دىيورلار شاشقا چىكوب مسلمانلاردە قورخۇدوب، و مسلمانلاردە بىرپەن تەختى كىي ھاي ھوي ادە قويىما گىلدى ايوى خراب دورما قاج دىيە دىيە داغلىپلار ايلورىتە، صوڭ ادە دىيورلار كە نە يېلۇم وودقانىڭ مى خاصىتىنەن ياكىنچى ھوانىك ئاپىرنىن آقا يېنلىپ بازارنى كۆچەلەك اورتاسە، صوڭرا كۆتۈرۈپ آپاپلار آذار خاھىيە، اما قورخۇسى وار كە شەغا تابانىدان صوڭرا گەنە كەنە مسلمانلارى قورخۇدوب دىعالق ايلەيە. اوندا دە ايشلەر خراب او لاچاق، اوندان او تىرى كە اوردو باد او زاخىدى . آخ، وائى جانم وائى. «ددەمەمەنىكى»

منفعتلىك و عظ

ھە گۈنە بىر نېچە دەفعە قونى قوشىلە ياشىن فراغت اولانىدە جمع اولوروق دەكانڭ قاباقنى، اوزىمىزى گۈنە ويرىرىك، ياز گۈنى ئاك ايسىسى بىلەر سگەن نېچە ياخچى زاددر، آداما جان ويرىر، بىل بىر گۈنە بىر نېچە دەفعە اوزىمىزى گۈنە ويرىرىك، دونن ايراندان بىر تازە مەئى ئاخوندى تشرىف گەنوروب باكويە و جانبادە هاردان ايسە ايشىدوب گەلدى اوزىنى گۈنە ويرىمك و چوخ شىرىن صحبت ايلەرىدى: خادواندا، كەنگە شەركە سەن شىك كەنورون كافىدر! جماعت، بىر باخون بۇ گۈنە، بىر اوزى بىر حەكتىردا بىل حەكتىردا بورادان چىخىور، اورادان باتور، بىسنانلار ساموسى عمردن كچىر اما بىچارەلر آلودە اولمۇشوق دىنيا مالە، هېچ كىرسى ئەلمەرىك بۇ گۈن صاح اولەسيك. اويمى دىنييە اي دەن غافل، بىل دوغۇرۇدان ياخشى بويوروب، بۇنە دەستكەنەر، نە آتىش ويرىشىر، كەنەن اوتىرى قازانىزىز، ال چىكۈن بىو غەلقىنى ئەن جماعت گۈن، ۱۲ ساعتىر اون اىكى ساعتىدە گېيجەدر، اونسە لازم و واجدر هە مسلمانە ياتق چۈنكە كېچە بىر شېطان

آروات لار يەن

من كامىش قىندانە قند قويماغانە، كەمەمېش بىرچى يان قويماغانە، من كامىش بىرچى يان قويماغانە، كەمەمېش بىرچى قان قويماغانە، من كامىش مەخلۇق تۇمان كېمكە، كامەمېش قابىن آتا سوز دىمكە، من كامىش قو بالنجە بوز چىم، كامەمېش بىتىلەر كۆز چىم، من كامىش ساگرى باشىق جوتىدىم كەلەمەمېش يېلىمىرى يېلىدىم، من كامىش قاتق جalam باستيرام كامەمېش ضربە دوشم او كىسورم، من كامىش قىزىل قاتار تاخىغانە، كەلەمەمېش آذارلى بى باخىغانە، من كامىش ساوارەر اود سالام، كامەمېش ياقر اوطاقسە قalam، من كامىش استكانە قند سالام، كامەمېش كېچە كونۇز آچ قalam، من كامىش استكانە جاي توكم، كامەمېش آغلىوب آم وائى چىم، من كامىش اوشاق طوغوب بىلەم، كامەمېش قوبون كىمى مەلىم، من كامىش الله حنا باغلىام، كامەمېش كېچە كونۇز آغلىام، من كامىش آزاد اولام تا دوزى، كامەمېش بالدىز دېيم: ايت قرى، دابانى جانداخ خالا.

پىپىن قىخىمى

ھاي ھوي گەنە قويىما، بودر گەلدى، هاردان بوس گىلەر، غۇ، غاء، ھاي ھوي، بوس دېيمىن بازارنى كۆچەن گىلەر، ادە، دېيمىن گېرىدى عباس ايسو ازوۋەك دەكانە، گېرۇپ دىيور كە كىك مىگا بىر كەنەن دەن دېيمىن، بىر كېشىلەتكە دەن دېيمىب، آدە مدېر و باشى محرر: جليل محمدلى زادە

تازه گلینه احترام .

گلینه احترام (برآیدان سوکرا)